

Bilaga 4 till kommunfullmäktiges protokoll 2005-12-05 § 10

Svar på interpellation (2005:48) av Ann-Katrin Åslund (fp) om förekomsten av lokala riktlinjer för biståndsbedömning i hemtjänsten

1. Anser Du att varje stadsdel ska ha egna, lokala riktlinjer avseende exempelvis tidsåtgång för biståndsbedömning i hemtjänsten?

I februari - mars 2005 genomförde kommunfullmäktiges utredningstjänst en undersökning över de underlag för beräkning av tid som biståndshandläggarna i staden har för att beräkna beviljad tid för den enskilde. Det är denna undersökning interpellanten hänvisar till. I överskriften på utredningen står att jämförelse mellan stadsdelarna är vanskelig p g a att insatserna benämns olika eller kan ha ett annorlunda innehåll trots samma namn. Denna undersökning är alltså inget underlag för att varje stadsdel skulle ha egna, lokala riktlinjer. Självklart ska inte heller varje stadsdel ha lokala riktlinjer utan likställighetsprincipen ska givetvis gälla. Däremot är det viktigt att det finns en flexibilitet i systemet för att vara anpassningsbart till de olika förutsättningar som råder i våra 18 stadsdelsnämnder.

Riktlinjerna vi har idag är relativt generella, men de ska följas. Utifrån riktlinjerna ska biståndshandläggarna göra individuella bedömningar baserat på den enskildes behov.

Insatserna i undersökningen som motionären hänvisar till skiljer sig åt. Detta finns det flera orsaker till. En orsak är att de tillfrågade i stadsdelarna tittat på insatserna på olika sätt, varför det inte går att jämföra tiderna. Exempelvis har någon stadsdelsnämnd slagit ihop morgonbestyr till en insats medan en annan delat upp det i dusch, frukost, toabesök etc. I tex Skarpnäcks stadsdelsnämnd gjordes en inventering på alla tider som vårdtagarna fick och sedan gjordes ett medeltal som används som hjälp för biståndsbedömaren. Utifrån dessa tider görs individuell bedömning. En jämförelse utifrån undersökningen blir alltså som att jämföra päron med äpplen. Det är viktigt att insatserna anpassas efter den enskilde och dennes förutsättningar. Alla människor behöver och vill inte heller ha exakt samma tid på sina insatser, utan alla beslut om bistånd ska utgå från den enskildes individuella behov. Det innebär dock inte någon inskränkning av likställighetsprincipen.

Man bör också se till sammanhanget som insatsen finns i. Är det en enskild insats eller del av ett större sammanhang? Är det så att man har flera olika insatser är det troligtvis så att insatserna överlappar varandra. En annan viktig faktor att se till är var den enskilde som får insatsen faktiskt bor. Är det så att den närmsta affären ligger flera kilometer bort är det självklart att ett inköp tar längre tid för den personen än en som har affären i huset bredvid. Förhållandena för de äldre ser inte likadana ut över alla stadsdelar.

2. Anser Du att kompetensutveckling av stadens biståndshandläggare är en tillräcklig åtgärd för att komma tillrätta med förekomsten av lokala riktlinjer, vars innehåll varierar mellan stadsdelarna?

Kompetensutveckling av stadens biståndshandläggare är en nödvändig och kontinuerlig satsning för att satsa på stadens personal, inte för att det är ett problem med förekomst av lokala riktlinjer. En metod för kompetensutveckling är att utveckla handledning för att stödja biståndshandläggarna. Detta har pågått i ett projekt i Kompetensfondens regi i Bromma och Enskede-Årsta stadsdelsnämnder. Detta projekt ses nu över för att kunna få fram en modell speciellt anpassad till biståndshandläggarna. Syftet med handledningen är bl.a. att ge biståndshandläggarna möjlighet att förbättra sin kommunikation. Biståndshandläggarna har en viktig men svår och utsatt roll. Därför är fortbildning och handledning för biståndshandläggarna ett sätt att åtgärda olika brister inom handläggningen.

Framförallt anser jag att det är allra viktigast att föra den här diskussionen till en högre nivå och sätta den i ett större sammanhang. Det som är det allra viktigaste för den enskilde är att känna trygghet och kontinuitet i sina insatser. Därför är kontaktmannaskap och kontinuitet viktigare än att mäta tiden för olika insatser. I både den nya budgeten och den nya äldreomsorgsplanen 2006-2010 betonas detta. Alla som får insatser inom äldreomsorgen ska ha en utsedd kontaktperson.

Jag vill att den enskilde ska känna att hon eller han får den hjälp som man önskar i vardagen och att det finns en dialog med den som vårdar. Vill man inte duscha en måndag utan hellre gå och handla ska detta vara möjligt. Om det är så att alternativet skulle vara att ha ett helt specificerat arbetsschema med varje insats detaljerad i exakt tid finns stor risk för att omsorgspersonalen blir helt insatsfokuserade med ökad stress som följd. Detta system riskerar också att inte bygga på långsiktighet mellan den enskilde och omsorgspersonalen. Det ökar otryggheten och skapar ett opersonligt förhållningssätt som inte jag vill vara med om att plantera. Jag anser att det viktigaste ändå är att skapa trygghet för den enskilde och där anser jag att kontaktmannaskap och flexibilitet för den enskildes vilja är väsentligt.

3. Vilka andra åtgärder avser Du vidta för att alla stockholmare ska behandlas lika och garanteras en individuell prövning vid biståndsbedömning för hemtjänst?

Stadens nuvarande riktlinjer har gällt sedan 1 januari 2002. Dessa riktlinjer är relativt generella. Efter att kommunfullmäktige fattat beslut om den nya Äldreomsorgsplanen 2006-2010 kommer jag att se över riktlinjerna. Hur detaljerade dessa riktlinjer kommer vara, kommer jag att ta ställning till då. Oavsett hur detaljerade riktlinjerna kommer bli, kommer vi dock alltid få olikheter mellan individer och stadsdelarna. Detta beror på att den enskilde, såsom Ann-Katrine Åslund skriver, faktiskt får individuella prövningar baserat på den enskildes behov av hjälp och stöd utifrån övergripande riktlinjer.

Därmed anser jag mig ha besvarat interpellation

Stockholm den 8 november 2005

Margareta Olofsson
Social- och äldreomsorgsborgarråd